هیرکانی در خطر

طرح نشانه‌گذاری درختان افتاده یا چراغ سبزی به قاچاقچیان چوب؟

شرق: چند وقت است که مصوبه‌ای در سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور موجب نگرانی‌هایی در میان دوستداران طبیعت و علاقه‌مندان به جنگل‌های زیبای هیرکانی شـده است؛ چراکه طبق مصوبه‌ای با امضای عباسعلی نوبخت، رئیس سـازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، به ادارات کل منابع طبیعی اسـتان‌های شمالی ابلاغ شده قرار اسـت درختان افتاده در داخل و حریم مسیل‌ها نشانه‌گذاری و جمع‌آوری شـوند. این اقدام قرار است با هدف بازگشایی و مرمت جاده‌های جنگلی اجرا شـود؛ درختان ریشه‌کن، شکسته و افتاده تجمعی و مزاحم مسـیر طرفین جاده‌های جنگلی نشانه‌گذاری و سپس جمع‌آوری می‌شوند. اما چنین دستوری به گفته بسیاری از کارشناسان و منتقدان در واقع چراغ سبزی به قاچاقچیان چوب است تا جنگل‌های هیرکانی را غارت کنند.

هادی کیادلیری، دبیر سابق مجمع کنوانسیون تنوع زیستی کشور ازجمله این منتقدان است که به ایسنا می‌گوید: جمع‌آوری این درختان به لحاظ علمی رد شده است و این کار به نفع جنگل نیسـت. او در ادامه می‌گوید: مصوبه‌ای در سال ۹۲ از سوی هیئت وزیران درباره بهره‌برداری بهینه از جنگل‌های شـمال به سـازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشـور ابلاغ شده بود که طبق ماده ۶ آن، می‌توان تا زمانی که طرح‌های جدید بر اساس شاخصه معیار پایدار تهیه شود، چوب‌های شکسته را برداشت کرد. بعد از گذشت چند سـال، طرح تنفس جنگل‌ها مصوب شد. بر اساس این طرح که در برنامه ششم توسعه در سـال ۹۶ تصویب شد، باید هرگونه بهره‌برداری از جنگل‌های شمال ممنوع شود و در آن مطرح شـده بود که تا سـال ۹۹ می‌توان درختان شکسته افتاده را برداشت کرد ولی از آن پس هرگونه برداشتی از درختان باید طبق طرحی بر اساس موازین و شاخص‌های مدیریت پایدار باشـد. این طرح به این معناسـت که اگر از سال ۹۹ طرح جایگزین، طرح مدیریت پایدار یا طرح تنفس تأیید یا تصویب نشـده باشد، هیچ نهادی به لحاظ قانونی اجازه برداشـت این درخت‌ها را ندارد. برداشت چوب‌های شکسته و افتاده به‌طور کلی برخلاف قانون و برخلاف برنامه ششم توسعه است و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری باید پاسخ‌گو باشد.

چراغ سبز به قاچاقچیان

یکـی از انتقادهایی که به این مصوبه منابع طبیعی وارد اسـت، این اسـت که این درآمدی که از برداشـت چوب‌های شکسـته و افتاده حاصل می‌شـود، در مقایسـه با نیازهای مالی و غیرمالی سـازمان منابع طبیعی، میزان چشمگیری نیست. این چوب‌ها حتی نمی‌توانند نیازهای چوبی کشـور را تأمین کنند، بلکه این کار بهانه‌ای اسـت برای اینکه مسـیر برای چنگ‌اندازی مجدد به جنگل‌ها باز شود. همچنین بر اساس آمارهای سـازمان منابع طبیعی از میزان برداشـت چوبـی از جنگل‌های کشـور، از ۶.۵ میلیون مترمکعب چوب مورد نیاز کشور تنها حدود ۵۰۰ هزار مترمکعب آن در سال‌های اخیر از جنگل‌ها اسـتفاده شده و این مقدار معادل با ۱۰ درصد چوب کشور است. با این تفاسیر آیا کل بهره‌برداری از درختان شکسـته و افتاده که کیفیت چندانی هم ندارند و به لحاظ اکولوژیکی نیز باید مقداری از آن در جنگل‌ها باقی بماند، میزان درخور توجهی می‌شود که ما از مشـکلاتی همچون چرای بی‌رویه دام، تجاوزهای بی‌شمار، زباله، آتش‌سوزی و تغییر کاربری چشم‌پوشی کنیم و تمام انرژی خود را صرف درختانی کنیم که ارزش مادی ندارند؟ مگر اینکه به دنبال گشایش راهی برای چنگ‌اندازی بیشتر به این منابع باشیم.

کیادلیری هم از آن دست منتقدان است و می‌گوید: منظور از طرح جایگزین، برداشت درخت‌های شکسـته افتاده نیسـت بلکه مدیریت پایدار جنگل‌های شـمال بر اساس شـاخص‌ها و معیارهای فنی و پایدار اسـت و درصورتی‌که این طرح به تصویب و تأیید برسد، این مدیریت جنگل‌ها به‌گونه‌ای است که اگر گوشه‌ای از درخت دچار مشکل شد، بتوانند آن را قطع کنند. من فکر می‌کنم شکل‌گیری این موضوع به دلیل فشار برخی افراد اسـت که با طرح تنفس جنگل‌ها مخالف و با بهره‌برداری موافق بودند؛ افرادی که در کمیته‌ها و جلسات نیز شرکت می‌کنند. این جریانات هیچ سودی برای جنگل‌ها ندارد.

یکـی دیگر از خطرات اجرای این طرح، احتمال خارج‌شـدن جنگل‌های هیرکانی از فهرسـت یونسکو اسـت. کیادلیری در واکنش به اینکه با این دسـت‌درازی آیا احتمال خط‌خوردن نام جنگل‌های هیرکانی از فهرسـت یونسـکو وجـود دارد، می‌گوید: «این جنگل‌ها الان رفرنسی برای تمام دنیا هستند و برای بشریت مهم‌اند. وقتی تخریب ایجاد شود، می‌توانند ما را از فهرسـت خارج کنند اما حفاظت از این جنگل‌ها باید مسئولیت اجتماعی خود ما باشد، نه اینکه به بهانه یونسکو از آنها حفاظت کنیم».

واکنش سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری

عباسعلی نوبخت در گفت‌وگو با ایسنا درباره چگونگی اجرای طرح برداشت درختان شکسته و افتاده اظهار کرد: برخی درختان تحت عنوان درختان شکسته و افتاده هستند که بر اسـاس برنامه ششم توسـعه تا زمانی که طرح جایگزین یا مدیریت پایدار جنگل برای جنگل‌های شـمال آماده نشود، نمی‌توانیم آنها را برداشت و از جنگل خارج کنیم؛ بااین‌حال، دستگاه‌های نظارتی به این قضیه ورود کردند تا به نوعی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری را به‌عنوان ترک فعل زیر سؤال ببرند که این درختان باید با توجه به مسائل تحریم و مسـائلی که وجود دارد، از عرصه‌های جنگلی خارج شـوند. وی ادامه داد: به علت بروز برخی مشـکلات، شـورای عالی جنگل و معاونت امور جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشـور پس از برگزاری جلسـات متعدد اعـلام کردند که درختان شکسته و افتاده تنها در صورتی می‌توانند از عرصه‌های جنگلی خارج شوند که خسارتی به طبیعت وارد نکنند. رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری افزود: نامه‌ای از سوی سـازمان مدیریت بحران مبنی بر وقوع سـیل پیرامون درختانی که در مسیر رودخانه‌ها وجود دارند و درختان شکسته و افتاده به سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری ارسال شد که در آن نامه نیز منظور از درختان در مسیر، درختان سالم و سرپا نیست. وی تأکید کرد: بر اساس این طرح، تنها درختانی که خطرساز هستند و تعداد محدودی نیز دارند و جان مردم را تهدید می‌کنند یا به نوعی درختانی که از نظر دیرزیستی (عمر کامل یک درخت سالم که به رشد فعال و عادی خود ادامه می‌دهد) به مرحله‌ای رسیده‌اند که در پارک‌ها و اماکنی که مردم برای تفریح و تفرج به عرصه‌های جنگلی کشـور می‌روند، برای آنان خطر ایجاد می‌کنند، قطع و از جنگل‌ها خارج می‌شـوند. نوبخت درباره تأمین نیاز چوب کارخانه‌ها گفت: بر اسـاس تصمیمات دولت، مواد اولیه و ثانویه مورد نیاز کارخانه‌ها با واردات چوب به همراه تمام مسـائل مربوط به قرنطینه در کشـور مبدأ تأمین می‌شود. رئیس سـازمان منابع طبیعی و آبخیزداری با تأکید بـر اینکه هنوز طرح جایگزین آماده نشـده است؛ بنابراین هیچ درخت سالمی نشـانه‌گذاری و قطع نخواهد شد، اظهارکرد: اگر در اسـتانی، عمل نشانه‌گذاری و برداشت درختان به غیر از درختان شکسته و افتاده و خطرساز که تعداد آنها بسیار ناچیز است، انجام شود، یک تخلف محسوب می‌شود.

افزایش یا ثبات نرخ طلاق در جامعه، کدام‌یک به واقعیت نزدیک‌تر است؟

مرکز پژوهش‌های مجلس به‌تازگی گزارشـی درباره میزان طلاق در جامعه منتشـر کرده و کوشـیده با داده‌های رسـمی به این سؤال پاسـخ دهد که آیا واقعا میزان طلاق در جامعه افزایش یافته اسـت یا خیر؟ خوشـبختانه مطالعات و گزارش‌های متعددی شاخص‌های آماری سنجش وضعیت طلاق را نقد و بررسی کرده‌اند. بر حسب یافته‌های این مطالعات، یکی از ساده‌ترین شاخص‌هایی که برای رصد تحولات طلاق مورد استفاده مراجع مختلف قرار می‌گیرد، بررسی و مقایسه فراوانی رویدادهای ثبت‌شده است؛ برای مثال، فراوانی خام طلاق بر حسـب سـال نشـان می‌دهد چه تعداد طلاق در هر سال به ثبت رسـیده است؛ اما ازآنجایی‌که این شـاخص تصویری از میزان شیوع پدیده ارائه نمی‌کند، نمی‌تواند مبنای تحلیل سیاسـتی قرار گیرد. یکی دیگر از شـاخص‌های رایج و متداول در این زمینه که اغلب رسـانه‌ها و حتی در متـون تخصصی نیز به کار می‌رود، نسـبت ازدواج به طلاق است. این نسبت حاصل تقسـیم تعداد ازدواج‌های ثبت‌شده در یک سـال بر تعداد طلاق‌های ثبت‌شـده در همان سال اسـت که تعداد ازدواج‌های واقع‌شـده به‌ازای هر طلاق را در آن سـال نشـان می‌دهد. درواقع این شـاخص نشان می‌دهد به‌ازای ثبت چه تعداد ازدواج در جامعه یک طلاق ثبت شـده اسـت. ازاین‌رو خوانش عامیانه از این شـاخص که از میان چه تعداد ازدواج یک مورد به طلاق منتهی شده نادرست است. علاوه بر این، نسبت ازدواج به طلاق میزان شیوع پدیده طلاق را در جامعه نشـان نمی‌دهد. شاخص پرکاربرد سوم میزان عمومی طلاق است، این شاخص تعداد طلاق‌های واقع‌شده در یک دوره زمانی معین (معمولا سال) را به جمعیت میانه در همان دوره تقسـیم و در هزار ضرب می‌کند و نشـان می‌دهد که به‌ازای هر هزار نفر جمعیت در جامعه چند نفر طلاق گرفته‌اند. درواقع این شاخص در مقایسه با دو شاخص قبل، نرخ شیوع رویداد طلاق را نشان می‌دهد. اما ازآنجایی‌که جمعیت ازدواج‌نکرده نیز در مخرج کسر این شاخص محاسبه می‌شود، دارای خطاست و نمی‌تواند تغییرات نرخ طلاق را به شـکل دقیق به تصویر بکشد. در حقیقت ما نیازمند شاخصی هستیم که به شـکل خالص میزان شـیوع طلاق در حاصل میان جمعیت متأهل جامعه را بسنجد. این شـاخص، یعنی میزان طلاق متأهلان یا شاخص بازتعریف‌شده طلاق، تقسیم تعداد طلاق‌های روی‌داده (تعداد رویداد) به جمعیت زنان دارای همسر (جمعیت در معرض رویداد) در میانه یک سال ضرب در هزار است. به اعتقاد کارشناسان مختلف این شاخص به نسبت سـایر شاخص‌ها دقیق‌تر است، زیرا شـیوع رویداد طلاق را در میان جمعیت متأهل‌ها می‌سـنجد و تغییرات ساختار جمعیتی جامعه تأثیری بر آن ندارد؛ بنابراین به واقعیت وضعیت طلاق در ایران نزدیک‌تر است.

وضعیت طلاق در ایران

برحسب شـاخص فراوانی خام طلاق‌های ثبت‌شده و نیز شاخص نسبت ازدواج به طلاق روند رویداد طلاق در طول دهه ۹۰ در ایران کاملا افزایشی بوده است اما بر حسب شاخص میزان عمومی طلاق و شاخص میزان طلاق متأهل‌ها که میزان ثابت بوده است. روند میزان طلاق ثبت‌شـده برای متأهلان حد فاصل سـال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ به این ترتیب است که در سال ۱۳۹۹ از هر هزار زن متأهل ۸.۶ زن طلاق گرفته بودند. در سال ۹۳ این عدد ۸.۳ و در سـال ۹۴ این عدد ۸.۴ و در سـال ۱۳۹۵ این عدد ۸.۵ بوده است. در چند سال بعدی هم وضعیت به این ترتیب است که در سال ۱۳۹۶ عدد ۸.۴ و در سال ۱۳۹۷ عدد ۸.۵ و در سـال ۱۳۹۸ عدد ۸.۱ ثبت شـده است. میزان طلاق برای سال ۱۳۹۹ هم عدد ۸.۳ طلاق به‌صورت متوسط به‌ازای هر هزار زن متأهل است.

بر حسب این داده‌ها در سال ۱۳۹۹ به‌ازای هر هزار زن دارای همسر در کشور هشت مورد طلاق رخ داده که این عدد برای تمام سـال‌های دهه ۱۳۹۰ به همین نسبت بوده اسـت. به عبارتی بر حسب شاخص طلاق متأهلان ما در دهه ۱۳۹۰ با ثبات میزان وقوع طلاق در جامعه مواجه بوده‌ایم.

ذهنیت جامعه درباره طلاق

در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس غیر از نشان‌دادن ثبات وضعیت طلاق در کشور تلاش شـده تصویری از ذهنیت جامعه درباره طلاق هم ترسـیم شـود. جامعه‌شناسان معمـولا میان واقعیت یک پدیده و ادراک و ذهنیت جامعه از آن تمایز قائل می‌شـوند و در غالـب موارد نیز ذهنیت جامعه دربـاره پدیده را مهم‌تر از اصل واقعیت آن می‌دانند. بر همین اسـاس، مرکز پژوهش‌ها، با وجود ثبات نسـبی نرخ طلاق در جامعه، در قالب یک پژوهش افکارسـنجی به سنجش ذهنیت جامعه و نظر مردم درباره وضعیت طلاق در جامعه پرداخته اسـت. نتایج حاصل از پاسخ به پرسـش «میزان وقوع طلاق در پنج سال گذشته چه تغییری داشته است؟» به این شکل است که ۵۱.۹ درصد پاسخ‌دهندگان معتقدند «زیاد» شـده اسـت. ۲۸.۷ درصد معتقدند «خیلی زیاد» شده است و تنها ۱۰.۵ درصد معتقدند «تغییری نکرده اسـت». سایر پاسخ‌دهندگان هم معتقدند این میزان کم و کمتر شده است.

افزایش یا ثبات نرخ طلاق در جامعه، کدام‌یک به واقعیت نزدیک‌تر است؟

بـا توجه بـه اینکه «میزان طـلاق متأهلان» از یک سـو میزان شـیوع و رواج رویداد طلاق را در جامعه نشـان می‌دهد و از سـوی دیگر از تغییرات ساختار جمعیت جامعه تأثیر نمی‌پذیرد، به نظر می‌رسد نسبت شـاخص‌هایی مانند فراوانی طلاق‌های ثبت‌شده، نسـبت ازدواج به طلاق و میزان عمومی طلاق شاخص دقیق‌تری برای ترسیم وضعیت و روند طلاق در جامعه باشـد. ازاین‌رو برحسب میزان طلاق متأهلان در دهه گذشته نرخ وقوع طلاق در جامعه تقریبا ثابت و بدون تغییر بوده اسـت، درحالی‌که براساس فراوانی طلاق‌های ثبت‌شده و نسبت ازدواج به طلاق ما با افزایش رویداد طلاق در جامعه مواجه بوده‌ایم. با توجه به بررسـی و ارزیابی به‌عمل‌آمده شاخص‌های اخیر برای بیان وضعیت طلاق در جامعه دقیق نیسـتند؛ اما استفاده از این شاخص‌ها برای مراجع مختلف به‌ویژه مسئولان موجب شـکل‌گیری این ذهنیت در جامعه شده اسـت که در سال‌های گذشته جامعه با افزایش رویداد طلاق مواجه بوده است. بدون تردید، وجود چنین ذهنیتی که خود به دلیل اسـتفاده از داده‌های غلط در جامعه شکل گرفته می‌تواند موجبات عادی‌انگاری و شکست بیشـتر قبح طلاق را در جامعه فراهم کند؛ بنابراین باید مسئولان، پژوهشگران، رسانه‌ها و سایر افراد تأثیرگذاری که با مقوله طلاق در جامعه سروکار دارند، از شاخص‌های آماری دقیق در این زمینه اسـتفاده کنند. دراین‌باره، همان‌طورکه بیان شد به نظر می‌رسد «شاخص طلاق متأهلان» به نسبت سایر شـاخص‌ها از اعتبار بیشتری برخوردار است. بر حسب این شاخص نیز در دهه گذشته وضعیت و روند طلاق در کشور ثابت بوده است.

استقبال کلان‌شهرها از اولین نمایشگاه «شهر پایدار»

نخستین اجلاس بین‌المللی شهر پایدار با محور «دولت هوشـمند»، «مدیریت شـهری هوشمند»، «اقتصـاد پایـدار»، «انرژی‌هـای سـبز»، «اقتصاد پایدار» و «امنیت در شـهرهای هوشـمند» در مرکز همایش‌ها و نمایشگاه‌های بین‌المللی کیش برگزار می‌شود.

شـهر پایدار را می‌توان بسـتری برای رسیدن به اهداف توسـعه پایدار دانسـت که رفاه شهروندان، عدالت اجتماعی شـهروندی و توسـعه انسـانی پایـدار را به همراه دارد و همچنیـن بهبود کیفیت زیست‌محیطی و پراکنش بهینه خدمات و تسهیلات شـهری را بـرای رضایت‌منـدی اجتماعی ممکن می‌کند.

نزدیک به ۲۰ شـهر در ایران به‌عنوان کلان‌شهر شناسـایی و معرفی شده‌اند که تاکنون کلان‌شهرها مشارکت خوبی برای شرکت در اجلاس شهر پایدار داشـتند و تـا امروز غریـب به اتفاق کلان‌شـهرها حضور خود را در این رویداد قطعی کرده‌اند.

این رویداد از ششـم تا نهم بهمن با مشـارکت بیـش از ۲۸۰ شـرکت‌کننده شـامل وزارتخانه‌ها، دانشـگاه‌ها، اسـتانداری‌ها، شـهرداری تهـران، کلان‌شـهرها و مراکـز اسـتان‌ها، مناطـق آزاد، شـهرهای جدید، بانک‌هـا، بیمه‌ها، صنایع سـبز، خودروسازها، اپراتورها، شـرکت‌های دانش‌بنیان، شـرکت‌های زیرسـاخت‌ها و تجهیزات هوشمند برگـزار خواهـد شـد. متقاضیـان مشـارکت در نمایشـگاه می‌توانند درخواسـت اولیه خود را به همراه فـرم ثبت‌نام جهت ثبت در بانک اطلاعاتی نمایشـگاه تکمیـل و حداکثـر در مدت سـه روز به پسـت الکترونیـک 4faslco.com@paydar یا شماره واتس‌اپ ۰۹۰۵۳۵۸۳۷۶۴ یا شماره فکس ۰۲۱۲۲۷۷۰۳۲۴ ارسال کنند.

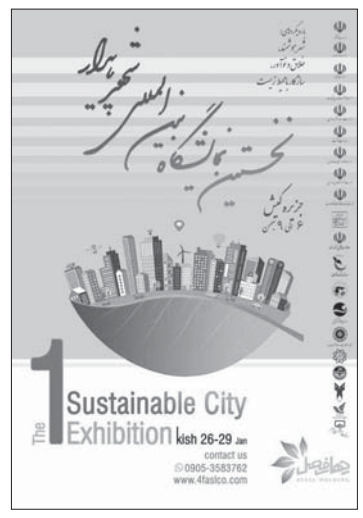

جدول ۴۴۱۳ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- بهشـت ارم را بنا نهاد- دسـتگاهی در موسیقی اصیل ایرانی ۲- داسـتان دنباله‌دار که در نشریات چاپ می‌شـود- از ماشـین‌آلات کشـاورزی- خطی در دایره ۳- سـوره نودویکم قـرآن- فرمانـروا- ... فوق ایدیهم ۴- پیش‌شماره تلفن- موضوع- شانه‌به‌سر- مخفف اگر ۵- از جنس آهن- بیماری کم‌خونی- از غذاهای محلی شـمال خراسـان ۶- قبل از ورزش- فاسد- جوانمردی ۷- همسـر سـمیه، از پیشـگامان پذیـرش اسـلام- فرودآمـدن- قابلمه بزرگ ۸- سـخنان بیمـار تب‌دار- شفاعت- زیان کردن ۹- دارای پای معیوب- شهرستانی در آذربایجـان شـرقی- آلیاژی از مـس و نیکل و روی ۱۰- سـاییده- ناگزیـر، ناچـار- نوعی کاغـذ نامرغوب ۱۱- فرسـتاده- تاریخ‌نگار- خوشنویس نامی عهد قاجار ۱۲- حرف انتخاب- نیسـتی و فنا- شک‌کننده- سوسن زرد ۱۳- از تیم‌هـای فوتبـال باشـگاهی قطر- بینش- فرمانده ۱۴- غله‌برافشـان- قطعی- از تیم‌های فوتبال باشـگاهی ایتالیا ۱۵- اثری از آناتول فرانس، نویسـنده نامدار فرانسوی- نفرین

عمودی:

۱- از آفات نباتی- بهره‌منـد- نوعی بیماری گیاهی قارچـی ۲- پرورش‌دهنده حیوانـات اهلی- ورم مغزی ۳- از قبایـل قدیمـی اعراب- نویسـنده رمـان وداع با اسـلحه- بالاپوش بلنـد مردان قدیـم ۴- محل ورود- محل پیدایش- خیاط سـال‌های دور ۵- خشک‌سالی- از نیروهای نظامی کشـورمان- هریـک از آپارتمان‌های یک سـاختمان ۶- واحد پول عمان- ایوان- از پوشـاک مخصوص بانوان ۷- گوشت به سیخ کشیده‌شده- نوعی تفنگ شـکاری- فلز سـرخ ۸- ظلم و جور- دارای پستی و بلنـدی- نمـاز واجبی که وضو لازم نـدارد ۹- خط‌کش مهندسی- معادل فارسی اتوبوس- عفو ۱۰- ناپاکی- بسیار مهربان- یکی از دو عنصر تشکیل‌دهنده گاز متان ۱۱- حفاظ راه‌پله- نوعی نان محلی- پایتخت افغانستان ۱۲- ویرایش- نمایشنامه‌ای نوشته نغمه ثمینی- آزاد و رها ۱۳- احمق- مغرور- بازداشتن ۱۴- جزیره خیالی در اقیانوس اطلس- از مواد افیونی ۱۵- بی‌مذهب- نوعی از نژاد سگ- جسارت

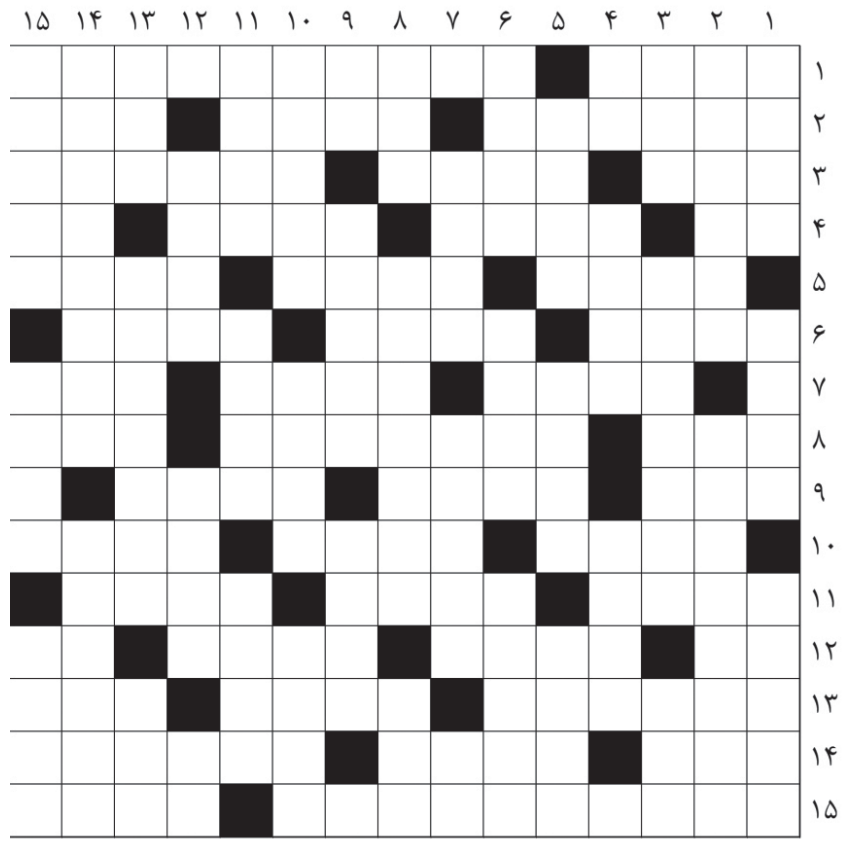

حل سودوکو سخت

۱	۵	۸	۴	۲	۹	۳	۶	۷
۴	۷	۹	۶	۵	۳	۱	۲	۸
۲	۶	۳	۱	۸	۷	۵	۴	۹
۸	۲	۵	۷	۱	۴	۹	۳	۶
۳	۹	۴	۵	۶	۸	۲	۷	۱
۷	۱	۶	۹	۳	۲	۴	۸	۵
۹	۳	۷	۸	۴	۵	۶	۱	۲
۵	۴	۱	۲	۷	۶	۸	۹	۳
۶	۸	۲	۳	۹	۱	۷	۵	۴

حل سودوکو ۳۴۰۸

۱	۵	۳	۴	۷	۹	۸	۶	۲
۲	۸	۹	۳	۶	۵	۷	۴	۱
۴	۷	۶	۲	۱	۸	۹	۵	۳
۵	۴	۷	۹	۲	۱	۳	۸	۶
۹	۶	۸	۷	۳	۴	۲	۱	۵
۳	۱	۲	۵	۸	۶	۴	۹	۷
۷	۹	۴	۶	۵	۳	۱	۲	۸
۸	۲	۵	۱	۴	۷	۶	۳	۹
۶	۳	۱	۸	۹	۲	۵	۷	۴

حل جدول ۴۳۱۲

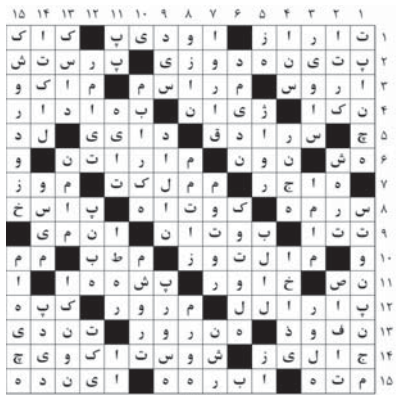

سودوکو سخت ۳۴۰۹

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۲				۷		۴	
				۵				۹
		۶	۹		۴		۳	
۷							۵	۶
		۴		۲		۸		
۸	۹							۴
	۱		۴		۸	۵		
۹				۳				
	۸		۱				۷	

سودوکو ساده ۳۴۰۹

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

		۹		۷	۳		۱	
۳		۸	۶			۵	۷	
۵		۷		۸				۴
	۴	۲						۱
		۱	۷		۸	۹		
۸						۴	۳	
۹				۳		۱		۲
	۸	۳			۲	۷		۶
	۵		۹	۱		۸		